

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN THÀNH TÂM

**HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ CỦA
HỘ NÔNG DÂN HUYỆN TỬ CHÙA - ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN THÀNH TÂM

**HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ CỦA
HỘ NÔNG DÂN HUYỆN TỬA CHÙA - ĐIỆN BIÊN**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60.62.01.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Minh Thọ

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là kết quả nghiên cứu của tôi. Các số liệu, kết quả trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ trong quá trình thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Thành Tâm

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu lý luận và tích lũy kinh nghiệm thực tế của tác giả. Những kiến thức mà thầy cô giáo truyền thụ đã làm sáng tỏ những ý tưởng, tư duy của tác giả trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn và kính trọng sâu sắc đối với TS. Nguyễn Thị Minh Thọ - người đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Ban chủ nhiệm Khoa Kinh tế và Phát triển Nông thôn, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Có được kết quả này, tôi không thể không nói đến công lao và sự giúp đỡ của Ủy ban Nhân dân huyện Tủa Chùa, các phòng ban chức năng và bà con nông dân các xã Sín Chải, Tả Phình những người đã cung cấp số liệu, tư liệu khách quan, chính xác giúp đỡ tôi đưa ra những phân tích đúng đắn.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn những người thân trong gia đình đã giúp đỡ tôi lúc khó khăn, vất vả để hoàn thành luận văn. Tôi xin chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp đã động viên tạo mọi điều kiện thuận lợi và đóng góp những ý kiến quý báu để giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Thành Tâm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC BẢNG.....	vi
DANH MỤC BIỂU ĐỒ.....	vii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa đề tài.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	4
1.1. Tổng quan về kinh tế hộ.....	4
1.1.1. Khái niệm kinh tế hộ.....	4
1.1.2. Đặc điểm kinh tế hộ.....	5
1.1.3. Vai trò kinh tế hộ.....	7
1.2. Hiệu quả kinh tế.....	10
1.2.1. Một số lý luận chung về hiệu quả kinh tế.....	10
1.2.2. Các nhân tố ảnh hưởng tới hiệu quả kinh tế sản xuất chè của hộ nông dân.....	15
1.2.3. Tiềm năng phát triển ngành chè Việt Nam.....	18
1.2.4. Một số công thức đánh giá hiệu quả kinh tế.....	20
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	22
2.1. Nội dung nghiên cứu.....	22
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	22
2.2.2. Phạm vi nghiên cứu.....	22
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	22
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	23

2.2.2. Phương pháp phân tích dữ liệu	24
2.2.3. Các chỉ tiêu kinh tế được áp dụng.....	24
2.2.4. Một số phương pháp khác.....	24
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	25
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	25
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	25
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	27
3.1.3. Đánh giá những thuận lợi, khó khăn và thách thức trong phát triển kinh tế của huyện Tủa Chùa tỉnh Điện Biên	30
3.2. Thực trạng sản xuất cây chè huyện Tủa Chùa-tỉnh Điện Biên	32
3.3. Đánh giá hiệu quả kinh tế cây chè của hộ nông dân huyện Tủa Chùa	34
3.4. Hiệu quả kinh tế sản xuất chè của nhóm hộ nghiên cứu.....	41
3.5. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế cây chè của hộ	43
3.6. So sánh HQKT SX của kinh doanh chè và cây ngô và cây đậu tương....	51
3.7. Đánh giá của hộ nông dân về các yếu tố cần thiết để nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè	52
3.8. Một số nhận xét về hiệu quả kinh tế của cây chè đối với hộ dân	53
3.9. Giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè của hộ nông dân huyện Tủa Chùa-Tỉnh Điện Biên.....	55
3.9.1. Định hướng.....	55
3.9.2. Căn cứ của giải pháp.....	56
3.9.3. Giải pháp	59
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	67
TÀI LIỆU THAM KHẢO	70
PHỤ LỤC	72

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BVTV	: Bảo vệ thực vật
CLĐ	: Công lao động
GD - ĐT	: Giáo dục - Đào tạo
GTGT	: Giá trị gia tăng
HĐH	: Hiện Đại Hóa
HQKT	: Hiệu quả kinh tế
KT - XH	: Kinh tế - Xã hội
LN	: Lợi nhuận
SL	: Sản lượng
SP	: Sản phẩm
SX	: Sản xuất

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình sản xuất chè của huyện Tủa Chùa qua 3 năm 2013-2015 ...	33
Bảng 3.2: Một số thông tin chung về các hộ điều tra	35
Bảng 3.3: Tình hình đầu tư chi phí cho sản xuất chè trong các hộ điều tra....	36
Bảng 3.4: Diện tích, năng suất và sản lượng chè bình quân của các hộ điều tra.....	38
Bảng 3.5: Kết quả sản xuất chè của các hộ điều tra.....	41
Bảng 3.6: Ảnh hưởng của trình độ văn hóa chủ hộ đến hiệu quả kinh tế sản xuất chè của hộ	44
Bảng 3.7: Ảnh hưởng của điều kiện kinh tế hộ gia đình đến hiệu quả kinh tế sản xuất chè.....	45
Bảng 3.8: Ảnh hưởng của giống đến HQKT SX chè.....	46
Bảng 3.9: Ảnh hưởng của mức bón phân đạm đến HQKT SX chè.....	47
Bảng 3.10: Phân tích ảnh hưởng của mức bón phân lân đến HQKT SX chè.....	49
Bảng 3.11: Phân tích ảnh hưởng của mức bón phân Kali đến HQKT SX chè.....	49
Bảng 3.12: Ảnh hưởng của mức bón phân chuồng đến HQKT SX chè.....	50
Bảng 3.13: Ảnh hưởng của quy mô diện tích đến HQKT sản xuất chè	50
Bảng 3.14: So sánh HQKT SX của kinh doanh chè và cây ngô	51
Bảng 3.15: Đánh giá của các hộ nông dân về các yếu tố nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè của nông hộ	52

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Năng suất sản lượng chè của hộ.....	39
Biểu đồ 3.2: Giá trị sản xuất, giá trị gia tăng của hộ.....	43

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Phát triển nông nghiệp, nông thôn, nâng cao đời sống của nông dân là nhiệm vụ chiến lược, là cơ sở để đảm bảo ổn định chính trị, xã hội, phát triển hài hòa và bền vững theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách lớn về nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Hội nghị Trung ương 7 (khóa X) ban hành nghị quyết “về nông nghiệp, nông dân, nông thôn” đã đưa ra những cơ sở khoa học và thực tiễn để phát triển sản xuất nông nghiệp theo hướng chuyên dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi, đáp ứng nhu cầu thị trường. Nhờ vậy sau 7 năm thực hiện nghị quyết, cơ cấu kinh tế của ngành nông nghiệp nước ta có sự thay đổi rõ rệt, sản phẩm sản xuất ra ngày càng nhiều và hoàn thiện hơn, đáp ứng đủ về số lượng và chất lượng phục vụ cho nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu.

Huyện Tủa Chùa tỉnh Điện Biên là cao nguyên đá nằm ở độ cao 1.585-1.874m so với mực nước biển, nơi sương và mây bốn mùa bao phủ. Tủa Chùa là địa phương có nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển cây chè. Tuy nhiên diện tích chè kinh doanh được trồng từ những năm 60 - 70 và một số diện tích chè cổ thụ tại các xã: Sín Chải, Tả Sìn Thàng, Tả Phìn và Lao Xả Phình, tuy có chất lượng cao nhưng mật độ không đồng đều, người dân cũng chưa chú trọng đến việc thu hái, tạo sản phẩm chè để tăng thu nhập. Năm 2007, UBND tỉnh Điện Biên đã ban hành Quyết định phê duyệt Dự án Quy hoạch phát triển vùng chè tại 4 xã: Sín Chải, Tả Sìn Thàng, Tả Phìn và Sính Phình của huyện Tủa Chùa, giai đoạn 2006 - 2015. Tổng nguồn vốn của dự án là hơn 84 tỷ đồng. Mục tiêu của dự án là đến năm 2015 giá trị hàng hóa của sản phẩm chè đạt gần 19 tỷ đồng. Ngoài việc triển khai thực hiện dự án, từ năm 2009 đến nay, thực hiện chương trình 30A và chương trình 135 của Chính phủ, huyện Tủa Chùa đã đầu tư trồng mới được gần 200 ha chè tập trung, nâng tổng diện tích chè toàn huyện lên 500 ha. Tính đến hết năm 2015, toàn huyện sẽ có hơn